

Komentar Vlade Republike Slovenije na 15. odstavek sklepnih ugotovitev in priporočil Odbora za človekove pravice

Vlada Republike Slovenije ceni priložnost za nadaljevanje dialoga z Odborom za človekove pravice s komentarji in pojasnili v zvezi s sklepnimi ugotovitvami in priporočili, ki jih je odbor sprejel na 116. zasedanju.

Vlada Republike Slovenije tudi ceni zanimanje, ki ga je odbor izkazal za prizadevanja Republike Slovenije pri uresničevanju državljskih in političnih pravic. Prav tako ceni, da so se v interaktivni dialog vključili številni člani odbora ter da je bila izmenjava z delegacijo Republike Slovenije, ki je predstavila Tretje periodično poročilo Republike Slovenije, odkrita in dinamična.

Obenem pa Vlada Republike Slovenije opaža, da sklepne ugotovitve v določenih segmentih ne upoštevajo informacij, ki jih je zagotovila delegacija. Delegacija je namreč med drugim podrobno predstavila nekatere ukrepe sprejete v kontekstu množičnih migracij, glede katerih so člani odbora izrazili interes.

Postavitev začasnih tehničnih ovir

Delegacija je pojasnila, da je Vlada Republike Slovenije na podlagi ocene potreb sprejela odločitve za postavitve začasnih tehničnih ovir za učinkovito opravljanje nadzora državne meje ali preprečevanje nekontroliranega prehajanja državne meje. Nadzor nad nekontroliranim prehajanjem državne meje je bilo potrebno vzpostaviti zaradi zaščite prebivalcev in premoženja ter varnosti migrantov. V primeru, da bi migranti nedovoljeno prehajali državno mejo nekontrolirano na kateremkoli mestu (tudi na težko prehodnem terenu), bi jim bila s tem onemogočena ustrezna obravnava, vključno z oskrbo in pomočjo. Glavni namen postavitve začasnih tehničnih ovir je bil preprečevanje razpršenosti nedovoljenega prehajanja meje in usmerjanje migrantov na vstopne točke. Začasne tehnične ovire ne omejujejo pravice oseb do mednarodne zaščite ter ne preprečujejo dovolitve vstopa na ozemlje Republike Slovenije iz humanitarnih razlogov. Poudariti je potrebno, da sočasne tehnične ovire postavljene samo na tistih delih državne meje, ki predstavljajo največje tveganje za nedovoljene migracije.

Skupna izjava šefov policij in načelo nevračanja

Skupna izjava šefov policij, sprejeta 18.2.2016, ni omejevala vstopa migrantom izključno na podlagi državljanstva. Slovenija s Skupno izjavo ni kršila načela nevračanja. Skupna izjava namreč navaja nekatera državljanstva zgolj primeroma, v smislu potrebe po mednarodni zaščiti. Slovenska policija vsakega tujca, ki želi vstopiti v Republiko Slovenijo, obravnava individualno in na podlagi te obravnave oceni, ali mu je potrebno dovoliti v državo vstop iz humanitarnih razlogov, tudi če ne izpolnjuje enega ali več pogojev za vstop in če ne zaprosi za mednarodno zaščito. Če oseba izrazi namero, da bo zaprosila za mednarodno zaščito, se vsakogar, brez izjeme, obravnava skladno z Zakonom o mednarodni zaščiti.

Izjemna pooblastila vojske

Delegacija je med interaktivnim dialogom predstavila tudi spremembe in dopolnitve Zakona o obrambi. Izjemna pooblastila vojske lahko odobri le Državni zbor Republike Slovenije, ki se tako odloči na predlog vlade z dvotretjinsko večino glasov navzočih poslancev, če to zahtevajo varnostne razmere. Pri tem Državni zbor določi rok, v katerem lahko pripadniki Slovenske vojske izvajajo izjemna pooblastila in ki sme trajati le nujno potreben čas za

izvedbo, vendar ne več kot tri mesece. To obdobje se lahko ponovno podaljša pod istimi pogoji.

Dopolnitev Zakona o obrambi Slovenski vojski ni dala pooblastila za obvladovanje množic. Zakonska določba omogoča pripadnikom Slovenske vojske neposredno asistenco Policiji pri izvajanju nalog in pooblastil proti množicam, kot so na primer postavitve ograj ali drugih fizičnih ovir za razmejitev posameznih skupin, v nobenem primeru pa ne uporabe prisilnih sredstev iz 90. do 95. člena Zakona o nalogah in pooblastilih policije. Uporaba prisilnih sredstev je možna le v primerih skrajne sile, silobrana ali tako imenovane državljanske aretacije iz 160. člena Zakona o kazenskem postopku.

Način izvrševanja izjemnih pooblastil podrobneje določa skupni načrt delovanja (Operativno taktični načrt sodelovanja Policije s Slovensko vojsko), ki ga predvideva prvi odstavek 37.a člena Zakona o obrambi, in ki ga skupaj pripravita Policija in Slovenska vojska. Nadaljnja operacionalizacija izvrševanja navedenih pooblastil s strani pripadnikov Slovenske vojske pa je določena z ukazom o implementaciji tega načrta ter ukazi pristojnih poveljnikov o napotitvi oziroma sodelovanju pripadnikov Slovenske vojske s Policijo pri širšem varovanju državne meje ter s Pravili delovanja Slovenske vojske pri podpori Policiji pri širšem varovanju državne meje ter pri varovanju določenih objektov ali območij. S Pravili delovanja, ki jih je vlada sprejela na 108. dopisni seji dne 24.2.2016, so še dodatno razdelani načini izvrševanja obravnavanih pooblastil, poleg tega pa so določeni tudi pravni okviri delovanja, možnost uporabe sile, uporaba oborožitve in drugih sredstev Slovenske vojske ter urejena druga področja, potrebna za zakonito in učinkovito izvajanje obravnavanih nalog oziroma pooblastil s strani pripadnikov Slovenske vojske. Obravnavana pooblastila so s tem dovolj jasno, določno, pa tudi podrobno opredeljena. Pri tem je potrebno poudariti, da še nobeno od izjemnih pooblastil ni bilo uporabljeno ter da je natančno predpisan način poročanja v primeru, da bi do uporabe prišlo.

Vlada Republike Slovenije se veseli nadaljnjega dialoga z Odborom za človekove pravice.